

Република Србија
Повереник за информације
од јавног значаја и заштиту
података о личности
Служба Повереника
Сектор за хармонизацију и сарадњу

Тел: +381 (0) 113408 900
Факс: +381 (0) 11 3343-379
Булевар краља Александра 15
11000 Београд
office@poverenik.rs
www.poverenik.rs

19 MAY 2015

Број: 011-00-00609/2015-02

Датум: 18.05.2015. године

МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА
Кабинет министра
Биро за информације од јавног значаја

11070 Нови Београд
Булевар Михајла Пупина 2

Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности (даље: Повереник) примио је дана 06.05.2015. године ваш допис 01 Број 226/15 од 05.05.2015. године којим сте му, ради давања мишљења, доставили Нацрт закона о изменама и допунама Закона о безбедности саобраћаја на путевима са Образложењем и Анализом ефеката прописа.

Поводом Вашег обраћања, а с обзиром на природу питања која се уређују одредбама достављеног нацрта, Повереник ће дати мишљење са становишта надлежности прописане чланом 44. став 1. Закона о заштити података о личности („Сл. гласник РС“, бр. 97/08 и 104/09 - др. закон, 68/12 – Одлука УС и 107/12). Такође, Повереник ће овом приликом подсетити на сугестије које је својевремено упутио Министарству у вези са истим нацртом (веза: допис Повереника број 011-00-00377/2015-02 од 19.03.2015. године).

У том смислу, Повереник првенствено подсећа да Устав Републике Србије у члану 42. јемчи заштиту података о личности. Ставом 2. истог члана, одређено је да се прикупљање, држање, обрада и коришћење података о личности уређује законом. Стога, минимум питања која морају да буду уређена законом су: сврха обраде података о личности, врсте података о личности, начин коришћења података о личности и рокови чувања података. Подзаконским актом могу се уређивати само техничка питања у вези са обрадом података. Посебно треба имати у виду да је одлуком Уставног суда Србије са седнице од 30. маја 2012. године, објављеном у „Службеном гласнику РС“ бр. 68/12 од 18.7.2012. године, потврђено да подзаконски акти не могу бити валидан правни основ за обраду података о личности. Такође, приликом припреме закона који може имати утицај на заштиту података о личности и заштиту права лица у вези са обрадом података о личности треба имати у виду и одговарајућа начела заштите података о личности и то: начело сврсисходности, начело законитости, начело сразмерности, начело безбедности података и начело тачности и ажурности. Сходно члану 3. тачка 1. Закона о заштити података о личности, податак о личности је свака информација која се односи на физичко лице и његов идентитет чини одређеним или одредивим, док се, према члану 3. тачка 3. Закона, под обрадом података о личности подразумева свака радња која је у вези са датим подацима предузета.

Имајући у виду претходне наводе, Повереник напомиње да, у мери у којој је извесно да ће у збиркама података (евиденцијама, регистрима) чије је установљавање Нацртом предвиђено бити обрађивани подаци о личности, садржину датих збирки треба прописати законом. Примера ради, потребно је да одговарајућим законским одредбама буде прописана садржина евиденције о раду Тела за координацију безбедности саобраћаја на путевима, из члана 5. став 3. Нацрта којим се мења члан 8. важећег закона, у мери у којој ће у дату евиденцију бити уписивани подаци о физичким лицима. Решење према коме би дату садржину прописивао надлежни министар не би се могло сматрати прихватљивим, будући да је правна снага аката које он доноси нижа у односу на правну снагу закона.

Напомена о неопходности уређивања садржине збирки података законом подједнако се односи и на јединствену базу података од значаја за безбедност саобраћаја из члана 6. Нацрта (измена се односи на члан 9. став 2. тачка 2. важећег закона), евиденцију која се води у вези са обукама и полагањем испита за добијање посебне дозволе за управљање туристичким возом из члана 121. став 4. важећег закона, регистар ревизора и проверавача из члана 156и став 9. који се у текст важећег закона додаје чланом 46. Нацрта, податке о саобраћајној незгоди из новог члана 156ђ, регистар о возачима којима су издате возачке дозволе из члана новог члана 178. став 5. (измена се уноси чланом 52. Нацрта), евиденцију издатих међународних дозвола из члана 186. став 6. важећег закона, евиденцију о обављеним прегледима и издатим уверењима из члана 188. став 5. важећег закона, евиденцију о казним поенима возача и одузимању возачких дозвола из члана 197. став 8. важећег закона, евиденцију о СРС и квалификационим картицама из новог члана 203. став 5. (измена се уноси чланом 67. Нацрта), евиденцију о обукама и семинарима из члана 115. Нацрта (измена се односи на члан 263. став 4. важећег закона), Регистар привредних друштава и предузетника из новог члана 250. став 3. (измена се уноси чланом 105. Нацрта), јединственог регистра возила из члана 119. Нацрта (измена се односи на члан 268. став 13. важећег закона) и друге евиденије и регистре чије се вођење прописује било предметним нацртом, било одредбама важећег закона. Ово стога што је поступак доношења, измена и допуна закона, по правилу, формалан и дуготрајан, те је целисходно да текстом Нацрта буду обухваћене све измене и допуне које би требало унети у важећи закон у циљу његовог усаглашавања са уставним и законским стандардима заштите података о личности.

Такође, законским одредбама треба прописати и врсте података о личности који ће бити обрађивани у оквиру докумената (образаца) чије се издавање или друго поступање са њима Нацртом или важећим законом предвиђа. Претходно се, примера ради, односи на образац лиценце за ревизора, односно проверавача из новог члана 156и, образац возачке дозволе и пробне возачке дозволе из члана 183. став 4. важећег закона, Потврду о завршеној обуци за стицање СРС којом се потврђује почетна квалификација и Потврду о завршеној периодичној обуци на обавезним семинарима унапређења знања за стицање СРС којом се потврђује периодична обука из новог члана 204. став 8. (измена се уноси чланом 68. Нацрта) и др.

Даље, извесним бројем одредаба Нацрта и важећег закона предвиђа се да надлежни министар прописује ближе услове за вршење одређених радњи, тј. да доноси ближе прописе о њиховом обављању. Тако, примера ради, чланом 16. Нацрта којим се мења члан 26. важећег закона предвиђа се да „ближе прописе о начину обављања организованог превоза деце доноси министар надлежан за послове саобраћаја“. Новим чланом 156и став 5. прописано је да министар надлежан за послове саобраћаја прописује ближе услове које морају испуњавати ревизори, односно проверавачи. У вези са тим треба имати у виду да је прихватљиво да актима надлежног министра буду прописани сами услови које је неопходно испунити како би се референтне радње

(делатности, активности) могле спроводити, али да је сваку обраду података која се врши ради доказивања испуњености датих услова потребно уредити законом. То конкретно значи да би одговарајућим законским одредбама требало уредити све врсте података који ће бити садржани у документима који се подносе ради доказивања испуњености прописаних услова (нпр. потврде и друге исправе које подносе ревизори и проверавачи и сл.), али и сва друга са тим повезана питања из горе наведеног минимума.

Приликом прописивања садржине докумената и збирки података потребно је имати у виду начело сразмерности обраде података о личности, односно да се може обрађивати само онолико података колико је потребно за остваривање одговарајуће легитимне сврхе. Претходно нарочито треба имати у виду приликом прописивања садржине збирки података које су доступне на интернету или уопште јавно доступне (нпр. регистар ревизора и проверавача), будући да се на описани начин дата садржина чини приступачном неограниченом броју лица.

Када је реч о одредбама Нацрта којима се уређује оспособљавање кандидата за возаче, Повереник указује на потребу да буде поново размотрана оправданост увођења аудио-видео снимања кандидата и испитивача целим током теоријског испита, а што проистиче из члана 71. Нацрта којим се уносе измене у члан 208. важећег закона и члана 80. Нацрта којим се уносе измене у члан 219. важећег закона. Наиме, Повереник сматра да би при недовољно дефинисаној сврси описане обраде података о физичким лицима, спровођење такве обраде могло бити прекомерно, тј. да би се њиме несразмерно могло задирати у сферу приватности лица.

Такође, када је реч о изменама које се уносе у члан 208. важећег закона чланом 71. Нацрта, потребно је да законским одредбама прецизно буду уређени „прописани подаци“ који се достављају од стране правног лица, као и „други државни органи“, односно „имаоци јавних овлашћења“ са којима Министарство унутрашњих послова треба да буде повезано. Све наведене формулације, садржане у ставу 2. измењеног члана 208., тренутно су одређене исувише широко.

Коначно, иако су све досадашње примедбе Повереника које се тичу аудио-видео снимања усмерене на преиспитивање оправданости његове примене са становишта сразмерности обраде података о личности, стоји констатација да се одредбама Нацрта које се односе на предметну методу заправо не уређује њено спровођење, већ само техничке перформансе које морају бити испуњене како би иста метода могла да се примени у пракси.

Сходно томе, поменуте одредбе се не би могле сматрати правним основом за овакву обраду података о личности.

С друге стране, правни основ не би могао бити ни уговор из члана 80. Нацрта којим се мења став 2. члана 219. важећег закона, будући да сагласност дата у оквиру таквог уговора не би могла бити израз слободне воље лица које је даје, пошто оно не би могло да је ускрати, а да се притом не лиши и саме могућности да похађа обуку и полаже испит за возача. Стога, уколико је примена методе аудио-видео надзора неопходна и у мери у којој би она то била, њену примену (спровођење конкретних радњи) би требало прописати одговарајућим одредбама закона, наравно, уз све напред изречене резерве Повереника у погледу оправданости такве обраде.

Такође, када је реч о трајном снимању саобраћаја које би, сходно новом члану 156ж, управљач државног пута био дужан да организује, Повереник напомиње да, уколико би се таквим снимањем вршила обрада података о личности, сва питања у вези са датом обрадом из горе наведеног минимума требало би уредити законом.

Исто питање може бити уређено како законом којим се регулише област безбедности саобраћаја на путевима, тако и законом којим се уређује нека од сродних области (нпр. област јавних путева).

Посебно, требало би водити рачуна о томе да руковоаци података из члана 286. став 1. важећег закона, који се мења чланом 131. Нацрта, нису довољно јасно одређени и да би при одсуству Нацртом датог значења израза „понашање учесника у саобраћају“ и „проточност саобраћаја“, могло доћи до неселективне примене наведене мере која би под одређеним условима могла представљати и обраду података о личности.

С поштовањем,

106
ПОМОЋНИК ГЕНЕРАЛНОГ СЕКРЕТАРА
Радоје Гвозденовић
Радоје Гвозденовић

